

**ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27**

เจษฎาพร พลหาญ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การสอน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2560 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .939 ผลวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการสอน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมและรายด้านการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการบริหารตนเอง มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ ครู การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

บทนำ

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการสำคัญในการพัฒนาบุคคลในทุก ๆ ด้านตั้งแต่

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต การพัฒนาศักยภาพและความสามารถที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างเป็นสุข สามารถร่วมเป็นพลังสร้างสรรค์ในการพัฒนาประเทศได้ ดังนั้นการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาของประเทศที่ผ่านมารัฐจะเป็นผู้กำหนดเองทั้งสิ้น ตั้งแต่ นโยบาย รูปแบบ วิธีการ เนื้อหาสาระ และงบประมาณ ทำให้ส่วนกลางต้องปฏิบัติรายละเอียดแทบทุกเรื่อง ทำให้การดูแลหน่วยงานทั่วประเทศไม่ทั่วถึงส่งผลให้การดำเนินงานการจัดการศึกษาไม่มีคุณภาพ รวมทั้งภาวะการเปลี่ยนแปลงและการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างมากส่งผลให้รัฐไม่สามารถจัดหา หรือ จัดเตรียมทรัพยากรบุคคล หรือทรัพยากรอื่นๆ ในการจัดการศึกษาให้ทันต่อการขยายตัว อันส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพของครู หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี ผู้เรียน ครอบครัว โรงเรียน รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคม นอกจากนี้ เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน นักเรียนเรียนในสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับชีวิตในชุมชน นำไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่ได้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้เกิดแนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจขึ้น ดังจะเห็นได้จาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดเกี่ยวกับเรื่องการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ในมาตรา 43 ว่าการจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมาตรา 81 ได้กำหนดหน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษา และสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรม ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2551, หน้า 25)

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) กำหนดวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจไว้ในข้อ 5 เพื่อปรับระบบการบริหารจัดการ เปิดโอกาสให้องค์กรพัฒนาภาคเอกชน ชุมชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศมากขึ้น จุดเน้นเพื่อกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่ โดยยึดหลักการพัฒนาพื้นที่ การกิจ และการมีส่วนร่วม ให้จังหวัดเป็นพื้นที่ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนา และเป็นจุดเชื่อมโยงการพัฒนาจากชุมชนสู่ประเทศ และประเทศสู่ชุมชนของแผนอยู่ที่การพัฒนาคนเป็นการพัฒนาแบบองค์รวม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกัน กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ การปฏิรูปการบริหารและการจัดการให้มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพโดยมุ่งให้เกิดความสมานฉันท์ระหว่างบุคลากรและหน่วยงาน รวมทั้งวิธีการพัฒนาโครงสร้างองค์กร การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษาตลอดจนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการกระจายอำนาจให้มีความคล่องตัว สามารถจัดการศึกษาที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ภายใต้แนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มีมาตรการ คือ กระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาคและสถานศึกษาโดยให้องค์คณะบุคคลระดับจังหวัดสามารถกำหนดนโยบายการศึกษา สนับสนุนความก้าวหน้าของบุคลากรและการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งให้สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาสามารถบริหารงานได้อย่างคล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารทางการศึกษาไว้ในข้อ 5 คือ การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2561-2564) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 กับทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับกรอบทิศทางและวัตถุประสงค์ภายใต้มิติด้านความมั่นคงของประเทศในข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการควรมีการกำหนดเป้าหมายหรือแนวทางการดำเนินงานให้เกิดผลผลิตผลลัพธ์หรือผลกระทบภายใต้ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้นักเรียนนักศึกษา และประชาชน สามารถได้รับการเสริมสร้างทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติให้เกิดความสำนึกที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะการแก้ปัญหาข้อโต้แย้งด้วยสันติวิธี การอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคีและการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติ อีกทั้งควรกำหนดให้ประชากรวัยเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถเข้าถึงการจัดการศึกษาอย่างเสมอภาค เหมาะสมและสอดคล้องกับอัตลักษณ์และความต้องการของพื้นที่เพื่อให้เกิดการจัดการศึกษามีอิสระมากขึ้น เปลี่ยนการตัดสินใจจากกรมในส่วนกลางเป็นการตัดสินใจในพื้นที่ทุกส่วนของสังคม

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 5 ที่ว่าด้วยการบริหารและการศึกษานั้นได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องของการกระจายอำนาจไว้ในมาตรา 39 ที่กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และในการบริหารสถานศึกษานั้น ในมาตรา 40 ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ให้ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

เพราะรัฐมองเห็นว่า การจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันเพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศไทยเป็นไปอย่างมี ตามแนวคิดและสาระของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา เพิ่มอำนาจการตัดสินใจให้กับสถานศึกษาในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น โดยต้องใช้พลังความรู้ความสามารถ และพลังความคิดจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นแนวคิดนี้เป็นแนวคิดของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) ที่มุ่งให้สถานศึกษามีอิสระ และมีความคล่องตัวในการบริหารงานในด้านต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

แต่สภาพปัจจุบันถึงแม้ว่าจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงแล้วแต่การดำเนินงานของโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม ยังไม่ต่างจากรูปแบบเดิมเท่าใดนัก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอนยังไม่เข้าใจบทบาท หรือเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ และไม่ค่อยสนใจในเรื่องการจัดการศึกษาเท่าที่ควร รวมทั้งบุคลากรในโรงเรียนเองก็ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างชัดเจนว่ามีรูปแบบและวิธีการอย่างไรความขัดแย้งทางความคิดเห็นและความเข้าใจเรื่องการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหาร คือขาดความรับผิดชอบ ขาดความจริงใจ ไม่เข้าใจวัฒนธรรมของครู วัฒนธรรมการบริหารแบบดั้งเดิมซึ่งเป็นแบบสั่งการทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการคิด กระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบได้ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิธีการและรูปแบบของการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ในการบริหารจัดการการบริหารงานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 139 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 103 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งใช้ตารางสุ่มตัวอย่างของเกรซีและมอร์แกน

2. เนื้อหาที่ใช้ในงานวิจัยคือความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มีเนื้อหา 4 ด้าน คือ

ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเอง ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 139 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ได้จำนวน 103 คน จากการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งใช้ตารางสุ่มตัวอย่างของเกรซีและมอร์แกน เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างตามขนาดที่กำหนด ประกอบด้วยครูในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคมเพศหญิง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 เพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 มีประสบการณ์สอน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ประสบการณ์สอน 10-20 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 ประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์สอน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานใน

โรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด คือ 5,4,3,2,1 โดยจำแนกเป็น 4 ด้าน 40 ข้อ คือ 1)ด้านการกระจายอำนาจ 2)ด้านหลักการมีส่วนร่วม 3)ด้านหลักการบริหารตนเอง 4)ด้านหลักการตอบสนองความต้องการของชุมชน ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามเป็นแบบปลายเปิด ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้วนำมาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หาอำนาจจำแนกรายข้อและหาความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .939 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 103 ฉบับ และนัดวันและเวลาในการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จนได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t -test) กับตัวแปรเพศและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์ในการสอน

ผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเอง
2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน
3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการสอน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการบริหารตนเองมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีความพึงพอใจด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารตนเอง ด้านการมีส่วนร่วมและลำดับสุดท้ายด้านการกระจายอำนาจ ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มุ่งเน้นการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้โรงเรียนหรือสถานศึกษา เพราะการศึกษาเกิดขึ้นที่โรงเรียน ผู้บริหารควรมีอำนาจการบริหาร งาน ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเองและด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชนมีอิสระในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความสำคัญแก่ครูและนักเรียน สำหรับหลักการของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หลักการสำคัญในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเองและด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของถวิล มาตรฐาน (2545) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะและความต้องการของโรงเรียน นั่นคือ สมาชิกในโรงเรียนอันได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู-อาจารย์ พ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนสมาชิกชุมชน และองค์กรอื่นๆ มารวมพลังกันอย่างเต็มที่ รับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรและแก้ปัญหา ตลอดจนดำเนินการเพื่อพัฒนากิจกรรมด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระยะสั้นและระยะยาว

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายได้ดังนี้

1.1 การกระจายอำนาจ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านการกระจายอำนาจ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการจัดการศึกษา ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นกิจกรรมการบริหารจัดการของโรงเรียนที่มีการกระจายอำนาจในการบริหารการศึกษาลงสู่สมาชิกภายในโรงเรียน ซึ่ง

ประกอบด้วยคณะกรรมการโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีส่วนร่วมกันรับผิดชอบในการบริหารกิจกรรมทางการศึกษาให้เกิดผลสำเร็จลุล่วงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรวัดน์ หมูวิเศษ (2552) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารการศึกษา เขตการศึกษา 8 ผลการวิจัยพบว่า ในด้านรูปแบบของการบริหารนโยบายและแผน ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกระจายอำนาจไปสู่ส่วนภูมิภาค และกำหนดขอบข่ายให้ชัดเจน รวมถึงการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขวัญจิตต์ โกมุตแดง (2552) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ 9 ตัวแปรอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม การยอมรับความเปลี่ยนแปลง การยอมรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ ความห่วงใยชาติหรือองค์กร การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ความผูกพันในงานและสัมฤทธิ์ผลของงาน การพัฒนาเศรษฐกิจ ความอดกลั้นและกล้าเสี่ยงในการปฏิบัติงาน

1.2 ด้านการมีส่วนร่วม ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า ซึ่งสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผน การตัดสินใจการกำหนดหลักสูตร ท้องถิ่น การร่วมคิดร่วมทำฯลฯ โดยเน้นการกระจายโอกาสไปให้ทั่วถึงทั้งองค์กร เพื่อโยยให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ดังที่อุทัย บุญประเสริฐ (2542) กล่าวว่าไว้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึงการบริหารที่ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และมีอิสระในการตัดสินใจบริหารจัดการ ทั้งด้านหลักสูตร การเงิน การงบประมาณ และการบริหารทั่วไป ด้วยระบบการมีส่วนร่วมแบบหุ้นส่วนในรูปคณะกรรมการ เพื่อให้การบริหารสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภพ จันทรา (2553) ได้วิจัยเรื่องการบริหารโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารโครงการมากที่สุด ได้แก่ บุคลากรเข้าใจบทบาท และหน้าที่ การวางแผนการจัดองค์การ การงบประมาณ การประสานงาน มีความสอดคล้องและของโรงเรียนสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัจจัยที่เป็นปัญหามากที่สุดจะเกี่ยวข้องกับด้านงบประมาณที่ได้รับ และหน่วยมีการนิเทศกำกับติดตามไม่ต่อเนื่อง ด้านการวางแผนพบว่าควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน จากการสัมภาษณ์ผู้นำหมู่บ้านพบว่าส่วนใหญ่ไม่ทราบนโยบายและแผนงานโครงการที่มีต่อชุมชน ชุมชนควรมีส่วนร่วมและให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ และดำเนินการให้

จริงจังสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน วีระพงษ์ เดชบุญ และคณะ (2553) ได้วิจัยเรื่องความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตการศึกษา 10 ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้แก่ ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในด้านการเห็นประโยชน์ของการศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีความรู้เรื่องการศึกษา การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่ามีปัญหางบประมาณมีจำกัด บุคลากรขาดความรู้ด้านการศึกษา การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีน้อย และขาดการวางแผนร่วมกัน

1.3 ด้านการบริหารตนเอง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านการบริหารตนเอง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนจะใช้ระบบบริหารจัดการตนเองมาเป็นหลักในการดำเนินงานภายใต้นโยบายหลักและโครงสร้างขององค์การพัฒนา จุดประสงค์การสอน และยุทธศาสตร์การพัฒนา สร้างกำลังคนและทรัพยากร การแก้ปัญหา และทำให้จุดมุ่งหมายบรรลุผลสำเร็จ ด้วยความสามารถของโรงเรียนเอง ดังที่เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2541) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการบริหารแบบหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนเป็นอิสระมากขึ้นเป็นการบริหารที่อยู่บนพื้นฐานของการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวัฒน์ แสงน้อยอ่อน (2554) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารของโรงเรียนวิทยาปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวิทยาปัญญา ผลวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวิทยาปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก สรรณรินทร์ สิมสิน (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคำเพิ่มพิทยา อำเภอกุพาน จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคำเพิ่มพิทยา ด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน ตนเอง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครองและเพื่อให้ผู้รับบริการทางการศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการศึกษามากที่สุด แนวคิดสำคัญก็คือหลักสูตรของโรงเรียนควรตอบสนองความต้องการและ

ค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด คณะกรรมการโรงเรียนจึงมีสัดส่วนจำนวนตัวแทนผู้ปกครอง และชุมชนมีมากที่สุดในคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ดังที่ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็มีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับหลักการของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กล่าวคือ ในมาตรา 39 ระบุว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละสถานศึกษาทำหน้าที่ 1) กำกับ 2) สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา โดยประกอบด้วยบุคคล 7 ประเภท ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรวัฒน์ หมูวิเศษ (2552) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาตามทฤษฎีของนักบริหารการศึกษา เขตการศึกษา 8 ผลการวิจัยพบว่า ในด้านรูปแบบของการบริหารนโยบายและแผน ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกระจายอำนาจไปสู่ส่วนภูมิภาคและกำหนดขอบข่ายให้ชัดเจน รวมถึงการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขวัญจิตต์ โกมุตแดง (2552) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ 9 ตัวแปรอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม การยอมรับความเปลี่ยนแปลง การยอมรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ ความห่วงใยชาติหรือองค์กร การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ความผูกพันในงาน และสัมฤทธิ์ผลของงาน การพัฒนาเศรษฐกิจ ความอดกลั้นและกล้าเสี่ยงในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการกระจายอำนาจ โรงเรียนควรมีการกระจายอำนาจในการบริหารงานลงสู่สมาชิกภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน ครูผู้ปกครองนักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากที่สุด
2. ด้านการมีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่ามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผน การตัดสินใจการกำหนดหลักสูตร การร่วมคิดร่วมทำเพื่อโยงโยให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด
3. ด้านการบริหารตนเอง โรงเรียนควรมีอิสระการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่บนพื้นฐานของการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากที่สุด
4. ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน หลักสูตรของโรงเรียนควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ในด้านอื่นๆ เพื่อให้การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลกับนักเรียน
2. ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อให้การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด
3. ควรศึกษาวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

เอกสารอ้างอิง

กรมสามัญศึกษา.(2546).ระเบียบกรมสามัญศึกษาว่าด้วยคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง.

กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ.(2550). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขการกำหนดพื้นที่การศึกษาและกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กุลยา ตันติผลาชีวะ.(2544).การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับ โรงเรียน.กรุงเทพฯ:บริษัทเอ็ดสัน เพรสโปรดักส์ จำกัด.

ขวัญชัย จะเกรง.(2551).ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ กศ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรี- นครินทร์วิโรฒ.

ขวัญจิตต์ โกมุตแดง.2552. ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1

ถวิล มาตรเลี่ยม.(2545).การปฏิรูปการศึกษา: โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ.กรุงเทพฯ:เสนาธรรมธีรวัฒน์ หมูวิเศษ.(2552).รูปแบบการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารการศึกษา

เขตการศึกษา 8. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นงลักษณ์ กลมเกลี้ยง.(2554).ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัด
บูรพาพิทยาคม (ธรรมรัตน์ศึกษาประชาอุทิศ)จังหวัดจันทบุรี.งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,คณะศึกษาศาสตร์,มหาวิทยาลัยบูรพา.
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่12.พ.ศ.2560-2564.ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มี
ตรวจสอบได้กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชนประสิทธิภาพทันสมัย
โปร่งใส.กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนัก
นายกรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.(2560).สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย (มาตรา 25-49).
กรุงเทพฯ.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.

วิภพ จันทรา.(2553).การบริหาร โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของโรงเรียน
ประถมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่.กรุงเทพมหานคร.สาร
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,บัณฑิตวิทยา,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วรวัฒน์ แสงน้อยอ่อน.(2554).การศึกษากับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารของโรงเรียน
วิทยาปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.
กรุงเทพมหานคร.สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยา,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์.(2543).การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการบริหารแบบหนึ่งที่ทำให้
โรงเรียนเป็นอิสระมากขึ้นเป็นการบริหารที่อยู่บนพื้นฐานของการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม.
นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.

สรนรินทร์ สิมสิน.(2554).ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนคำเพิ่ม
พิทยา อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร. บทคัดย่อ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนอร์ท
กรุงเทพ.

อัญชิสา เอี่ยมลออ.(2552).ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงบุรี.มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีปทุม.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,
วิทยานิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.